

Zaha Hadid'in başyapıtı sayılan
Haydar Aliyev Kültür Merkezi

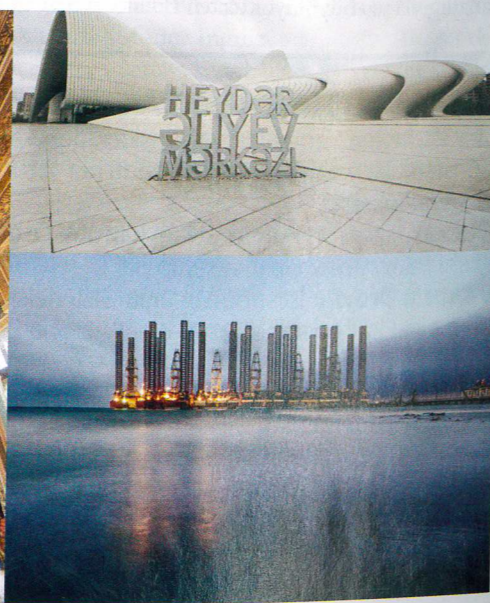
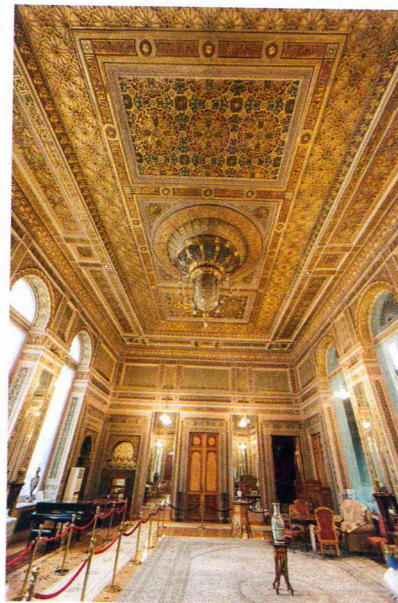
Sönmeyen Ateşin Şehri: Bakü

İtiraf ediyorum; gitmeden önce epey ön yargıyla yaklaşmışım Azerbaycan'a. Ne de olsa dünyanın görülmesi gereken ülkelerin başını çekmiyordu. Fakat üç günlük Bakü ziyaretimin bıraktığı his yavaşlatılmış hayat, refah, huzur ve olması gereken bir medeni yaşam standardı oldu. Gülen Yelmen
Fotoğraflar AYTEKİN BATMAZ

Havaalanına indiğimiz anda temizlik ve lüks başımızı döndürüyor... Uçak anonslarını ve tabelaları okumaya başladığımızda ise hafif bir şaşkınlık ve tebessüm içinde anlamaya çalışıyoruz. Şehirde biraz dolaştıktan ve yemek yedikten sonra yani Bakü'ye geldiğimiz günün öğleden sonrasında ise bu dili çözüyorsunuz!

Ünlü Fransız bulvarlarını planlayan Baron Haussman'dan adını alan Haussman tarzı evlerle çevrili geniş caddelerde kendinizi Paris'te sanmamamız işten değil. Son derece lüks ve temiz sokakların yanı sıra alışveriş merkezlerinde dünya markalarının yanı sıra Türk markaları da karşılaşıyorsunuz. Bu arada Türkleri ne kadar kendilerinden saydıklarını, sevdiğini ve saygı duyduklarını söylemeye gerek bile yok. Türk olduğunuzu anladıklarında insanların yüzündeki gülümseme ve sıcaklığa açıkçası hasret kalmıştık... Azerbaycan yöresel yemeklerini de es geçmek istemiyorum; bu lezzetler kesinlikle anlatılmaz yaşanır. Yemeğin sonunda 'pahlava' ve baklava ile servis edilen Azer siyah çayın tadıysa hala damağımızda.

Hazar Denizi kıyılarından esen sert rüzgarlar nedeniyle 'rüzgarlar şehri' lakabını alan Bakü'de geçmişe saygı oldukça önemli. O nedenle eski medeniyetleri müzelerde kusursuzca sergiliyorlar. Zaten Azerbaycan müzecilikte dünyanın önde gelen ülkeleri arasında. Tarihine sahip çıkan, bunu gelecek kuşaklara aktarırken ülkeyi gezmeye gelen turistlere de sunmayı iyi bilen Bakü'de müzecilik son derece profesyonel bir şekilde yapılıyor. Özellikle görevliler sizi en uygun gezi

Altta solda:
'Milyoncu' Zeynel Abidin'in 1900'lerde yaşadığı ev
Altta sağda:
Hazar Denizi'ndeki petrol platformları

Altta: Venedik şehrin minyatürü Bakü Venezia
Sağda: Haydar Aliyev Müzesi'ndeki modern sanat eserleri

Üstte: Güzel Sanatlar Müzesi
Altta:
Şehrin simgesi
'Ateş Kuleleri'

alanı için yönlendirirken bilgi verip sohbet etmekten büyük keyif alıyor.

Tarix Muzeyi yani Azerbaycan Ulusal Tarih Müzesi, şehrin en büyüğü. Tagiyev Sokağı'nda yer alan müze, 1920 yılında kurulmuş ve iki bölümden oluşuyor. İlk bölümünde Azerbaycan'ın en eski dönemlerinden kalan arkeolojik ve etnografik eserlerin sergileniyor. Burada üzerinde bulunduğunuz toprakların barındırdığı zenginlikleri yani Manna, Midya, Skif, Atropatena, Albanlar dönemlerine ait kalıntıları görebiliyorsunuz.

Müzenin diğer bölümü ise Azerbaycan'ın en ünlü zenginlerinden Hacı Zeynel Abidin'in yaşadığı evden oluşuyor. Azerbaycanlıların tabiriyle 'milyoncu' olan Abidin, arazisinde petrol bulunmasının ardından büyük bir servetin sahibi olmuş. Bunun yanı sıra yaptığı hayır işleriyle daha çok anılmaya devam eden Hacı Zeynel Abidin'in evi, dönemin ihtişamını ve zenginliğini gösteriyor. Konuk odaları, tavan süslemeleri başta olmak üzere her detayıyla insanı etkileyen misafir salonu, Avrupa'dan getirilmiş barok tarzı mobilyalar, Sovyetler Birliği döneminin ünlü ressamlarının yaptığı nadide eserler, ülkenin genelinde bolca çıkan petrolün nasıl bir zenginlik sunduğunu açıkça gözler önüne seriyor.

Tarihine büyük bir özenle sahip çıkan Azerbaycan'ın bir diğer gurur kaynağı da modern sanat müzesi: Museum of Modern Art. Şehir merkezinde yer alan ve son derece sıkı korunan müzede, günümüz genç sanatçıların eserlerinden Picasso ve Salvador Dali'nin yapıtlarına kadar çok zengin bir koleksiyon mevcut.

Azerbaycanlıların 'Müasir İnce Sanet Müzesi' dedikleri bu müze iki kattan oluşuyor. Birinci katında ağırlıklı olarak heykeller bulunuyor; ikinci katıysa yine Azerbaycanlı sanatçıların farklı medyumlarda ürettikleri çalışmaların yer alıyor.

Zaha Hadid'in geride bıraktığı en önemli eserlerden Haydar Aliyev Kültür Merkezi ise Azerbaycan mitolojisinde Hazar Denizi'nin dalgaları ve yükselişini yansıtan

“İnanişaya göre burada topraktan çıkan ateş hiç sönmüyor. Bu yüzden Bakü'ye alevler şehri de deniyor”

bir mimariye sahip. Bu yapı, uçaktan baktığımızda da Aliyev'in imzasını andırıyor. Aliyev'in doğumunun 89. yıldönümünde, 2013'te açılan kompleks bir Türk inşaat firması tarafından üç buçuk yılda inşa edilmiş. 205 milyon euro'luk bir bütçeyle yapılan bina, modern sanatçıların geçici eserlerine de ev sahipliği yapıyor. Azerbaycan halkının, liderleri Haydar Aliyev'e olan sevgisini bu merkezde yürürken her adımda hissediyorsunuz.

Ateşgah Bölgesi olarak bilinen yerleşkede, toprağı kazdığımızda çıkan doğalgazın yanması sebebiyle, çok eski zamanlarda Zerdüştler burayı kutsal bölge ilan etmişler. Zerdüşt inancına göre ateş kutsal bir öğe ve bu bölgede topraktan çıkan ateş hiç sönmüyor. Bu yüzden Bakü'ye rüzgarın yanı sıra 'alevler şehri' de deniyor. Kısacası Bakü, modern ile tarihin sükünle bir arada varolduğu, az ama öz insanlarla dolu, yaşam standardının neredeyse her yerden fişkıran petrol nedeniyle üst seviyede olduğu cebi ve gönlü zengin bir şehir! ■

Azerilerin Kız Kalesi namı diğer 'Güz Galası'